

آیین نامه تأسیس و راه اندازی پارک های علم و فناوری مصوب ۱۳۸۱/۱۲/۱۷ شورای گسترش آموزش عالی

مقدمه

پارک های علم و فناوری^۱ به عنوان یکی از نهادهای اجتماعی مؤثر در امر توسعه فناوری و به تبع آن، توسعه اقتصاد دانش مدار و اشتغال زایی تخصصی مورد توجه بسیاری از کشورهای جهان واقع شده است. پارک های علم و فناوری، محیط هایی مناسب برای استقرار و حضور حرفه ای شرکت های فناوری کوچک و متوسط، واحدهای تحقیق و توسعه صنایع و مؤسسات پژوهشی است که در تعامل سازنده با یکدیگر و با دانشگاه ها به فعالیت های فناوری اشتغال دارند. هدف های این هم نشینی، ایجاد چشمه های فناوری و تسهیل فرآیند جذب، ارتقا و انتشار آن است به نحوی که تمامی و یا بخش های عمده ای از فعالیت های منتهی به محصولات فناوری در این پارک ها به صورت حرفه ای قابل انجام باشد. اهم این فعالیت ها شامل بازاریابی، ایده پردازی، پژوهش علمی، طراحی مهندسی، نمونه سازی، طراحی صنعتی، استاندارد سازی، تدوین دانش فنی، ثبت مالکیت فکری، فروش و عملیات مستشاری بعدی برای تحقق محصولات فناوری در عرصه تولید صنعتی و همچنین عرضه سایر خدمات تخصصی می باشد. همکاری های بین المللی برای استفاده از تجارب جهانی و همچنین حضور مؤثر در بازارهای فناوری جهان از اهداف راهبردی پارک های علم و فناوری است.

۱- در این اساسنامه پارک علم و فناوری به اختصار پارک نامیده می شود.

ماده ۱- تعاریف

۱-۱- **پارک علم و فناوری:** سازمانی است که به وسیله متخصصین حرفه‌ای مدیریت می‌شود و هدف اصلی آن افزایش ثروت در جامعه از طریق ارتقای فرهنگ نوآوری و رقابت سازنده میان شرکت‌های حاضر در پارک و مؤسسه‌های متکی بر علم و دانش است. برای دستیابی به این هدف، پارک علمی جریان دانش و فناوری را در میان دانشگاه‌ها، مؤسسه‌های تحقیق و توسعه، شرکت‌های خصوصی و بازار به حرکت انداخته و مدیریت می‌کند و رشد شرکت‌های متکی بر نوآوری را از طریق مراکز رشد و فرآیندهای زایشی تسهیل می‌کند. پارک‌ها همچنین خدمات مناسب دیگری به همراه فضاهای کاری و تسهیلات باکیفیت بالا فراهم می‌نمایند.^۱

۱-۲- **سازمان مؤسس (متقاضی):** سازمانی است که متقاضی تأسیس پارک بوده و تأمین اعتبارات آن از مجاری دولتی و غیردولتی را به عهده می‌گیرد.

۱-۳- **واحدهای فناوری:** واحدهای مستقر در پارک دارای هویت حقوقی مستقل از پارک هستند. این واحدها با توجه به اساسنامه و یا سایر اسناد قانونی در زمینه تحقیقات کاربردی و توسعه‌ای، طراحی مهندسی، مهندسی معکوس، انتقال فناوری، ارائه خدمات تخصصی و در جهت تجاری کردن نتایج تحقیقات فعالیت می‌نمایند. این واحدها از جمله شامل شرکت‌های خصوصی، واحدهای تحقیق و توسعه صنایع و یا مراکز تحقیقاتی وابسته به دانشگاه‌ها یا دستگاه‌های اجرایی هستند. این تعریف با رعایت مقررات مربوط، شامل شرکت‌های خارجی نیز می‌گردد.

۱-۴- **شرکت‌های کوچک و متوسط فناوری:**^۲ شرکت‌هایی که از نظر گردش مالی جزء ۲۰ درصد اول شرکت‌های بزرگ کشور نبوده و اکثریت سهام

۱- این تعریف انواع مختلف پارک‌ها از قبیل پارک‌های فناوری، قطب‌های فناوری، پارک‌های تحقیقاتی و شهرک‌های علمی و شهرک‌های فناوری را شامل می‌شود.

2- Small and Medium-sized Enterprises (SMEs)

آنها متعلق به شرکت‌های بزرگ مذکور نباشد.

ماده ۲- اهداف

- ۱-۲- کمک به افزایش ثروت در جامعه از طریق توسعه اقتصاد دانش محور؛
- ۲-۲- تجاری‌سازی نتایج تحقیقات و تحقق ارتباط بخش‌های تحقیقاتی، تولیدی و خدماتی جامعه؛
- ۳-۲- افزایش قدرت رقابت و رشد شرکت‌های متکی بر دانش؛
- ۴-۲- کمک به جذب دانش فنی و سرمایه‌های داخلی و بین‌المللی؛
- ۵-۲- افزایش حضور و مشارکت تخصصی شرکت‌های فناور داخلی در سطح بین‌المللی؛

- ۶-۲- حمایت از ایجاد و توسعه شرکت‌های کوچک و متوسط فناوری و حمایت از مؤسسه‌ها و شرکت‌های تحقیقاتی و مهندسی نوآور با هدف توسعه فناوری و کارآفرینی.

ماده ۳- وظایف

- ۱-۳- کمک به ارتقای دانش فنی واحدهای فناوری به منظور رقابت در عرصه جهانی؛
- ۲-۳- سازماندهی برای ارائه خدمات مؤثر و مورد نیاز به واحدهای فناوری به منظور کمک به رشد آنها؛
- ۳-۳- سازماندهی توانایی‌ها و امکانات موجود در منطقه برای ایجاد پیوند بین امکانات و منابع دانشگاه‌ها، مراکز علمی و فناوری و صنعتی منطقه و توانایی‌های واحدهای فناوری؛
- ۴-۳- کمک در جهت‌دهی مراکز علمی مرتبط با پارک به سوی تحقیق در رشته‌های مورد نیاز واحدهای فناوری؛
- ۵-۳- ایجاد فضای مناسب فعالیت علمی و مهندسی برای جذب دانشمندان و متخصصان داخل و خارج از کشور؛
- ۶-۳- ایجاد بستر مناسب برای فعالیت واحدهای تحقیق و توسعه دولتی و

غیردولتی در پارک؛

۷-۳- ایجاد بستر مناسب حضور و همکاری واحدهای فناوری خارجی در پارک برای توسعه فناوری شرکت‌های بومی؛

۸-۳- ایجاد بستر لازم برای فعالیت مشترک واحدهای فناوری داخلی و خارجی؛

۹-۳- تشویق پژوهش با هدف توسعه محصولات و فرایندها؛

۱۰-۳- تشویق پژوهش با هدف دستیابی به فناوری؛

۱۱-۳- کمک به ایجاد شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی جدید از طریق مراکز رشد واحدهای فناوری (انکوباتورها).

ماده ۴- ویژگی‌های پارک

۱-۴- نزدیکی به مراکز شهری مهم، دانشگاه‌ها و مناطق اقتصادی؛

۲-۴- دارای حوزه ستادی کوچک و مدیریت با تجربه؛

۳-۴- دارای توان تدارک امکانات و خدمات با ارزش افزوده بالا؛

۴-۴- دارای زیر ساخت‌های تأسیساتی و شهری مناسب؛

۵-۴- دارای دسترسی مناسب از قبیل اتوبان، فرودگاه، راه آهن؛

۶-۴- دارای معماری نوین ساختمانی و محیط آرام و دلپذیر.

ماده ۵- بخش‌های مختلف پارک

۱-۵- ستاد مدیریتی پارک (ضروری)؛

۲-۵- واحدهای فناوری (ضروری)؛

۳-۵- بخش‌های ارایه کننده خدمات عمومی و تخصصی (ضروری)؛

۴-۵- مراکز رشد واحدهای فناوری.

ماده ۶- اعتبارات دولتی برای پارک‌ها

حداکثر کمک‌های دولت برای مرحله تأسیس پارک‌ها شامل موارد زیر است:

۱-۶- ۸۰ درصد هزینه‌های عملیات آماده‌سازی و شبکه تأسیساتی پارک

به صورت بلاعوض و براساس ضوابط طرح‌های تملک دارایی‌ها و سرمایه‌ای سازمان

مدیریت و برنامه‌ریزی کشور؛

۶-۲- ۷۰ درصد هزینه‌های مطالعه و تکمیل ساختمان‌های مدیریتی و ستادی پارک به صورت بلاعوض براساس ضوابط طرح‌های تملک دارایی‌ها و سرمایه‌ای سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور؛

تبصره- کمک‌های دولت برای ایجاد ساختمان‌های بخش مدیریتی و ستادی پارک حداکثر برای زیربنایی به میزان ۴ درصد مساحت پارک خواهد بود.

۶-۳- کمک به شرکت‌های بخش خصوصی پارک برای راه‌اندازی و تکمیل واحدهای تحقیقاتی و مهندسی به صورت وام با سود و کارمزد مناسب؛
۶-۴- پرداخت هزینه‌های پرسنلی پارک حداکثر برای ۲۰ نفر، به استثنای اعضای هیأت علمی که استخدام آنها در سازمان پارک ممنوع است؛
۶-۵- سایر هزینه‌های جاری مطابق ضوابط مربوط.

ماده ۷- نحوه اعطای مجوز برای تأسیس پارک

اعطای مجوز تأسیس پارک در دو مرحله اعطای موافقت اصولی و موافقت قطعی، با تصویب کمیته تخصصی انجام می‌گیرد. مراحل صدور موافقت اصولی عبارتند از:

- ۷-۱- انجام مطالعات اولیه و امکان‌سنجی توسط سازمان مؤسس و تهیه گزارش توجیهی و تکمیل کاربرگ مطالعات مرحله اول، مطابق ماده ۸؛
- ۷-۲- بررسی درخواست‌های واصله در معاونت فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و اعلام نتیجه اولیه به سازمان متقاضی مطابق معیارهای بند ۹-۱؛
- ۷-۳- در صورت مثبت بودن نتیجه بررسی اولیه انجام اقدامات بعدی توسط سازمان مؤسس و ارائه گزارش و مستندات لازم و تکمیل کاربرگ مرحله دوم؛
- ۷-۴- ارزیابی تقاضای مرحله دوم، براساس معیارهای بند ۹-۲ و دستورالعمل ارزیابی مصوب کمیته تخصصی فناوری، توسط هیأت ارزیابی مستقر در معاونت فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛
- ۷-۵- اعلام نتیجه نهایی به سازمان مؤسس و در صورت تأیید صدور مجوز

تأسیس (موافقت اصولی) از طرف معاونت فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری.

تبصره- مدت اعتبار موافقت اصولی صادره حداکثر سه سال خواهد بود و متقاضیان لازم است بلافاصله پس از اخذ موافقت اصولی نسبت به احراز تدریجی شرایط لازم برای اخذ موافقت قطعی (مندرج در ماده ۱۰) اقدام نمایند. بدیهی است که در صورت عدم احراز شرایط صدور موافقت قطعی در زمان مقرر موافقت اصولی لغو خواهد گردید.

ماده ۸- طرح توجیهی مرحله اول

درخصوص اجرای بند ۷-۱ لازم است سازمان متقاضی طرح توجیهی اولیه شامل موارد زیر را به همراه کاربرگ مطالعات مرحله اول ارائه نماید (این طرح با توجه به معیارهای مندرج در بند ۹-۱ مورد ارزیابی قرار گرفت):

- ۸-۱- علت درخواست ایجاد پارک با توجه به مأموریت سازمان مؤسس؛
- ۸-۲- توجیه فنی و اقتصادی ایجاد پارک در منطقه؛
- ۸-۳- اهداف پیش‌بینی شده برای پارک (توسعه شرکت‌های کوچک و متوسط، توسعه فناوری‌های خاص، توسعه تجارت و ...)
- ۸-۴- تبیین الگوی پیش‌بینی شده برای فعالیتهای فناوری در پارک؛
- ۸-۵- محل و مشخصات زمین و تأسیسات موجود که برای ایجاد پارک در نظر گرفته شده است؛
- ۸-۶- اعلام همکاری برخی دستگاه‌های مرتبط دولتی از قبیل استانداری، دانشگاه‌ها، اداره‌های کل استان و واحدهای تولیدی بزرگ استان در تأسیس پارک؛
- ۸-۷- اعلام آمادگی حداقل ۱۰ شرکت فناوری فعال در منطقه برای مشارکت در تأسیس پارک و یا حضور در آن؛
- ۸-۸- منابع مالی مستمر (دولتی و غیردولتی) پیش‌بینی شده برای ادامه فعالیتهای پارک.

ماده ۹- معیارهای ارزیابی درخواست‌ها (مراحل اول و دوم)

۹-۱- معیارهای ارزیابی طرح مطالعاتی (مرحله اول)

- وجود حداقل دو دانشگاه دولتی و غیردولتی توانمند و حداقل ۱۰۰۰۰ دانشجو در رشته‌ها و زمینه‌های مرتبط با فعالیت پارک در منطقه؛
- وجود حداقل یک شهرک صنعتی توانمند در منطقه؛
- وجود حداقل ۱۵۰ شرکت تولیدی و صنعتی و ۵۰ شرکت تحقیقاتی و خدمات مهندسی خصوصی فعال در زمینه‌های مرتبط با فعالیت پارک در منطقه؛
- اعلام آمادگی حداقل ۱۰ واحد فناوری برای مشارکت در تأسیس پارک و یا حضور در آن؛
- وجود امکانات شهری و تأسیساتی مناسب در منطقه؛
- اعلام همکاری برخی دستگاه‌های مرتبط دولتی از قبیل استانداری، دانشگاه‌ها، اداره‌های کل استان و واحدهای تولیدی بزرگ استان.

۹-۲- معیارهای ارزیابی مرحله دوم

- الف) وجود زمین مناسب با مالکیت سازمان متقاضی؛
- وسعت: مساحت لازم برای ایجاد پارک در شروع حداقل ۵ هکتار و حداکثر ۳۰ هکتار می‌باشد؛
- تبصره- در صورت ۶۰ درصد پیشرفت فیزیکی و عملیاتی پارک، مساحت آن قابل افزایش خواهد بود.
- کاربری زمین: وجود تأییدیه مراجع ذی‌ربط از قبیل شهرداری، کمیسیون ماده ۵ یا شورای عالی شهرسازی در مورد مالکیت و کاربری زمین مورد نظر؛
- دسترسی مناسب: وجود راه‌های دسترسی مناسب به مناطق شهری، دانشگاهی و صنعتی مجاور؛
- تأسیسات پایه: وجود تأسیسات پایه شامل آب، برق و تلفن حداقل تا یک کیلومتری زمین مورد نظر برای احداث پارک؛

ب) ستاد مدیریتی پارک؛

لازم است ستاد مدیریتی پارک شرایط زیر را داشته باشد:

- آشنایی با مبانی نظری پارک‌ها؛
- آشنایی با ساختارهای فنی و اقتصادی جامعه (در بخش‌های دولتی و غیردولتی)؛

• آشنایی کافی در امر تحقیقات توسعه‌ای؛

• توانایی در جذب و ارزیابی شرکت‌های خصوصی؛

• دسترسی به مشاورین تخصصی و مدیریتی.

ماده ۱۰- وظایف سازمان مؤسس پس از اخذ موافقت اصولی

دارندگان موافقت اصولی لازم است بلافاصله پس از دریافت موافقت اصولی

نسبت به انجام موارد زیر اقدام نماید:

۱۰-۱- تنظیم و پیشنهاد اساسنامه پارک به معاونت فناوری وزارت علوم،

تحقیقات و فناوری ظرف مدت ۳ ماه؛

۱۰-۲- ارائه برنامه پنج‌ساله پارک به معاونت فناوری وزارت علوم، تحقیقات و

فناوری شامل برنامه‌های اجرایی، برای بررسی حداکثر پس از سه ماه؛

• اهداف پارک (توسعه شرکت‌های کوچک و متوسط، توسعه فناوری خاص،

توسعه تجارت و ...)

• توجیه فنی و اقتصادی ایجاد پارک در منطقه؛

• میزان زیربنای پیش‌بینی شده و تقسیم فضاهای پارک از نظر نوع کاربردی؛

• توزیع جمعیتی و سطح تحصیلات افراد مستقر در پارک؛

• سیاست‌های مدیریتی؛

• دسته‌بندی واحدهای فناوری و درصد توزیع آنها؛

• روش‌های اجرایی پیش‌بینی شده برای دستیابی به اهداف پارک؛

• سیاست‌های اجرایی در فراهم‌سازی زیرساخت‌های حمایتی و نحوه ارائه

خدمات به واحدها؛

- سیاست‌های اجرایی در برقراری تعامل مالی و واگذاری فضا به واحدهای فناوری؛
- سیاست‌های عمرانی و توسعه‌ای پارک.
- ۱۰-۳- پیش‌بینی منابع مالی مستمر (دولتی و غیردولتی) برای ادامه فعالیت‌های پارک؛
- ۱۰-۴- انجام عملیات عمرانی و راه‌اندازی مجموعه‌های ستادی و خدماتی مطابق برنامه مصوب پارک؛
- تبصره- برای درخواست موافقت قطعی، مجموعه‌های ستادی و خدماتی پارک باید حداقل ۲۴ ماه کارکرد عملی داشته باشند.
- ۱۰-۵- پذیرش و استقرار واحدهای فناوری مطابق برنامه مصوب؛
- تبصره- برای درخواست موافقت قطعی، لازم است واحدهای فناوری مستقر در پارک حداقل ۱۲ ماه فعالیت داشته باشند.
- ۱۰-۶- ارایه گزارش عملکرد پارک و واحدهای مستقر در آن در دوره‌های یک‌ساله به معاونت فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برای ارزیابی در قالب کاربرگ‌های پیش‌بینی شده.

ماده ۱۱- مراحل صدور موافقت قطعی

- ۱-۱۱- ارایه تقاضای تبدیل موافقت اصولی به موافقت قطعی از سوی بالاترین مقام اجرایی سازمان مؤسس به معاونت فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به همراه کلیه مدارک لازم در قالب کاربرگ‌های پیش‌بینی شده؛
- ۱۱-۲- ارزیابی تقاضای تبدیل موافقت اصولی به موافقت قطعی براساس دستورالعمل مربوط توسط هیأت ارزیابی مستقر در معاونت فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در محدود زمانی حداکثر ۴ ماهه.
- تبصره ۱- ضوابط ارزیابی پارک‌ها توسط معاونت فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تهیه و به تصویب کمیته تخصصی فناوری خواهد رسید.

۳۲۸ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

تبصره ۲- کلیه پارک‌ها پس از دریافت موافقت قطعی، توسط معاونت فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مورد ارزیابی دوره‌ای قرار می‌گیرند، نتایج این ارزیابی در صورت مثبت نبودن عملکرد پارک می‌تواند منجر به لغو موافقت قطعی آن گردد.

ماده ۱۲- این آیین‌نامه در ۱۲ ماده و ۷ تبصره در تاریخ ۸۱/۱۲/۱۷ به تصویب شورای گسترش آموزش عالی رسید.

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری- مصطفی معین